

Burgas pļavas

Burga Meadows

Skats uz Burgas pļavām no Lugažu puses. Foto: Ainārs Auniņš

Sedas upe un Burgas pļavas

Dabas liegums "Burgas pļavas" aiznem apmēram 2 km garu un 1 km platu Sedas palienes posmu pie Lugažiem. Lieguma ietveretas meliorētās pļavas, krūmāji un atsevišķi meža puduri upes abos krastos. Lieguma izveidošanas galvenais mērķis ir saglabāt Eiropas nozīmes upju palienu pļavas un apdraudētas putnu sugas – griezi un kikuti.

Sedas upe šajā posmā ir lēna. Sākusies netālu no Igaunijas robežas, visā tecējumā līdz pat Burtniekam tās vidējais kritums ir 0,14 m/km. Tomēr pavasara palos, ūdens limenim strauji kāpjot, Burgas pļavas daļejī aplūst. Palu ūdens ir tumšāki brūns, jo upē ieplūst Sedas purva ūdeni un, kustot sniegam, ūdeni nonāk zemes virskārtas piemaisījumi.

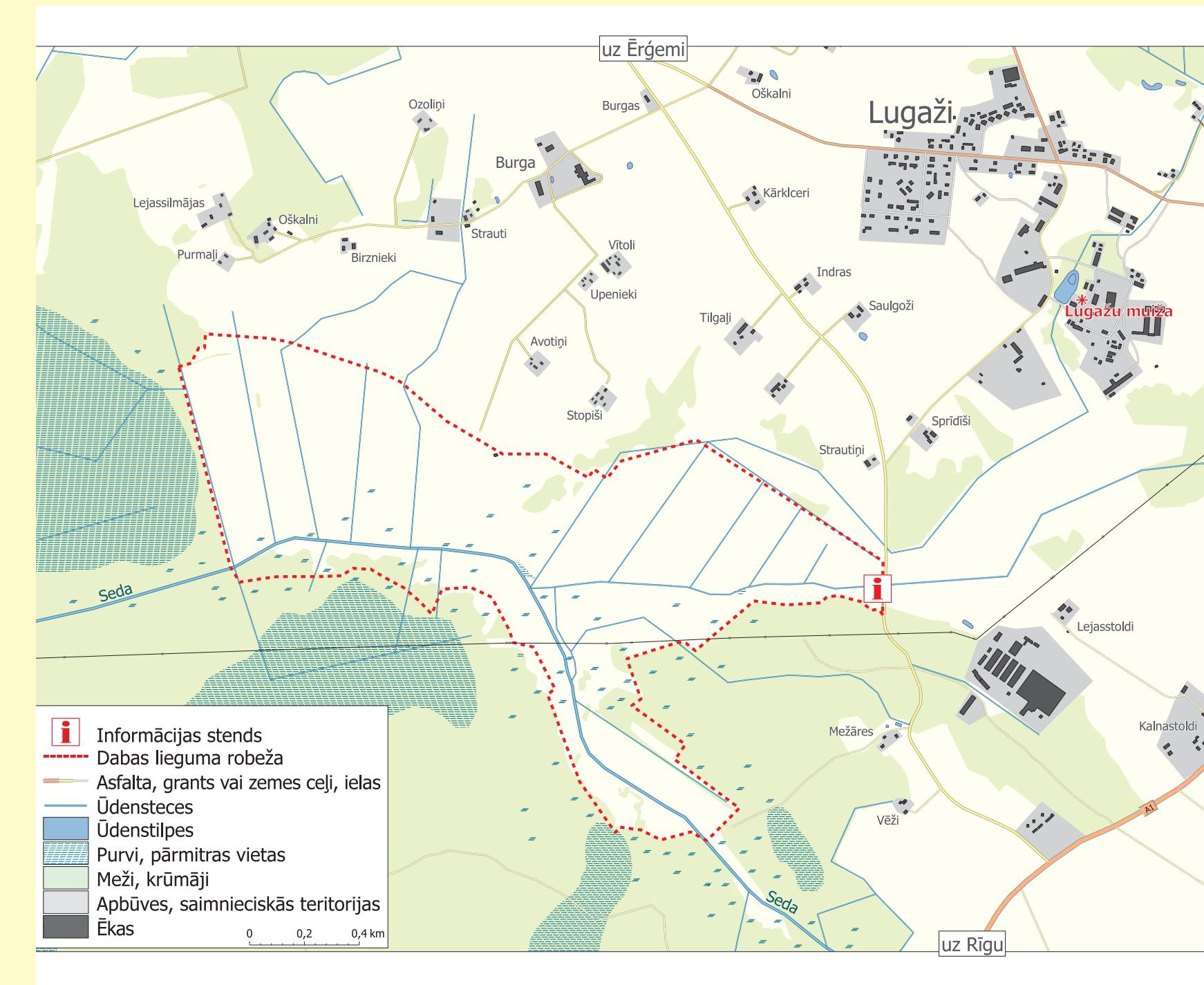
Dabas daudzveidību Burgas palienu pļavās negatīvi ietekmēja 20. gs. 50. un 60. gados veiktā meliorācija un Sedas upes gultnes pārrakšana un padziļināšana. Tas samazināja palu apjomu un ilgumu palienē un sekmēja krūmu joslu veidošanos gar grāvjiem.

Seda River and Burga Meadows

The Burga Meadows Nature Reserve covers a stretch of the Seda floodplain by Lugaži measuring about two kilometers in length and one kilometer in width. The nature reserve encompasses drained meadows, brushwood and scattered patches of forest on both banks of the river. The key objective for establishing the reserve is to conserve the river floodplain meadows of European importance and to protect the threatened bird species – the Corn Crake and the Great Snipe.

The Seda River in this area is slow-moving; from its start by the Estonian border up to Burtnieks the average drop per kilometer is 14 cm. However, during spring flooding when the level of water rises rapidly, the Burga meadows partially flood. The flood water takes a darker brown coloring as the river receives water from the Seda bog, and water from melting snow also contains soil particles.

Nature diversity in the Burga floodplain meadows was negatively affected by drainage works, dredging and digging of the Seda riverbed taking place in the 50s and 60s of the 20th century. This has resulted in a decreased amount and duration of flooding in the floodplains, and has fostered formation of shrubs along

Dabas lieguma „Burgas pļavas” atrašanās vieta
Location of Nature Reserve „Burga Meadows”

Dabas vērtības un apsaimniekošana

Atrodoties starp intensīvi kultivētiem laukiem un lielākiem meža masīviem, Burgas pļavas ir kā saudzīga patvēruma sala daudzziņā kļajumu milošiem augiem un dzīvniekiem. Liegumā krāšni zied stāvlapu dzegužpirkstite un smaržīgā naktsvījole, kas klūvusi par retumu visā Latvijā. Lielākā skaitā te ligzdo kikuts un grieze. Palienu pļavās uzskaņitas 12 aizsargājamas putnu sugas – seit barojas mazais ērglis un vakarlēpis, retāk redzēta purva pūce un dzīrdēts ormanītis. Pļavas ir ipaši bagātas ar dažādiem tauriņiem – kopskaitā 167 sugām. Tā ir mājvietā dzīvajai radībai, kam nepieciešams ikgadēji pavasara pali un atklātās, krūmiem neizaigošas plavu plātinās. Dabas liegums nenozīmē cilveka darbības pilnīgu aizliegumu – Burgas pļavām ir pat loti svāriga regulāra, dabai draudzīga saimniekošana. 2004. gada ar starptautiska finansējuma atbalstu Latvijas Dabas fonda uzsākta Burgas pļavu atjaunošanu. Zemes saimnieki palienē izcirta krūmus, lai ik gadus turpinātu bioloģiski vērtīgo plavu plašanu. Ap 80% lieguma aiznem bioloģiski vērtīgie zālāji, un to uzturēšanu ilgāk laika periodā veicina Eiropas Savienības ieviesto agrovides maksājumu atbalsts.

Nature Values and Management

Situated among agricultural lands and larger forest areas, the Burga meadows is a safe haven for many birds and plants favoring open landscapes. The reserve is adorned by the Early Marsh Orchid and the Lesser Butterfly Orchid that has become quite rare across Latvia. Large numbers of the Great Snipe and the Corn Crake are nesting here. The floodplain meadows are used for feeding by the Lesser Spotted Eagle and the Nightjar; the Short-eared Owl has been on occasion seen here while the Rails Spotted Crake has been heard. All together, 12 species of protected birds have been registered at the site. The meadows are particularly favored by various butterfly species; some 167 species have been found here. The meadows host a wide variety of wildlife that requires regular annual flooding and open plains that are not overgrown with bushes. Nature reserve does not necessarily mean a complete ban on any human activity. For the Burga meadows it is actually very important that a regular, nature-friendly management takes place. In 2004, the Latvian Fund for Nature started restoration of the Burga meadows, backed by international funding. Land managers in the floodplain removed bushes to allow for annual mowing of the biologically valuable meadows. 80% of the reserve consists of biologically valuable grasslands and their longterm management is supported by agro-environmental subsidies of the European Union.

Grieze. Foto: Viesturs Lārmanis
Corncrake Crex crex

Grieze

Grieze ir pasaulē apdraudēta putnu suga, un Burgas pļavās tā ligzdo lielākā skaitā nekā citviet – te uzskaitīti 25 dziedēši tēvīni. Šeit pat, pie stenda stāvot, vēlā vasaras vakarā iespējams dzirdēt kādu griezigu balsi, sacensībutes par mātītes uzmanību. Taču ieraudzīt putnu izdosies istam veiksmīniekam, jo, veikli pārvietodamies, tas slēpjas starp zālu ceriēm un vairāk celties spārnos. Tā radušas tautas pasakas par griezi, kas uz ziemēšanas vietām siltajās zemēs dodas kājām. Grieze prot ne tikai lidot, bet arī peldēt, jo tā ir radīniecē ūdensvistījām un ciemā dzērķu kārtas putnem.

Burgas pļavās pēc ziemēšanas grieze atgriežas vēlu – tikai maija sākumā kā teju vai pēdējais gājputns. Taču jau maija beigās zāle labi paslēpta ligzda grieze dēj ducī raibu olu, ko perē 16 dienas. Pirmie melni pūkainie mazuli izšķilas jūnija vidū un tūlīn pamet ligzdu. Pēc divu nedēļu vadāšanas mātē tos atstāj un uzsāk otru perēšanu. Nākamās trīs nedēļas mazuli pļavā klist vieni barības un patvēruma meklējumos, kamer jūlijā beigās tie jau spēj lidot. Tāpēc ir svārīgi plavu plāut vasaras otrajā pusē un zāli atstāt līdz pat 20 cm augstam, lai putniem dotu iespēju izdzīvot, glābjoties no plaujmašīnas, pēc tam arī no stārkiem, lapsām

The Corn Crake

The Corn Crake is an internationally threatened bird species, and there are more of them in the Burga meadows than in other places; some 25 singing male birds have been found here. On a late summer's evening their harsh song trying to attract the attention of a female mate can be heard from right here. Yet, you have to be really lucky to catch a glimpse of the bird. They are quick to hide between tufts of grass and avoid having to fly. This has created the myth found in old folk tales that the Corn Crake walks to its wintering grounds in Africa. However, the Corn Crake knows not only how to fly but can also swim as it is related to moorhens and other birds of the family Rallidae.

After wintering, the Corn Crakes return late to the Burga meadows; they are one of the last migratory birds arriving only by early May. Yet, by the end of May they are ready to lay a dozen eggs in the nest well-hidden in the grass; the brooding period lasts for 16 days. The first black and downy chickens hatch by mid June and are immediately ready to leave the nest. After just two weeks of training the mother leaves the

Valkas tūrisma informācijas centrs / Valka Tourism Information Center
Valka, Rīgas iela 22, Tālr.: +371 64725522, www.valka.lv

Latvijas Dabas fonds / Latvian Fund for Nature
Riga, Raiņa bulvāris 31-6, Tālr.: +371 67830999, www.lfd.lv

